

Bristande journalföring

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

Primärproducenter som använder växtskyddsmedel eller biocider och brister i sin journalföring av användningen omfattas av bestämmelser om sanktionsavgifter i livsmedelslagstiftningen.

Livsmedelsföretagare som producerar eller skördar växtprodukter (primärproduktion och därmed sammanhängande verksamhet) ska föra journal över all användning av växtskyddsmedel och biocider. Artikel 4.1 i och del A, III, punkt 9 a i bilaga I till förordning (EG) nr 852/2004. Den som brister i sådan journalföring ska betala en sanktionsavgift. Se 39 g § livsmedelsförordningen (2006:813).

Journalföringen ska göras löpande men kan vara utformad på olika sätt. Generellt sett ska brister som kan leda till en sanktionsavgift vara lätt att konstatera. Exempel på det är när växtskyddsmedel eller biocider har använts men dokumentation över användningen saknas helt, är bristfällig eller på annat sätt är felaktig eller inte sparas i angiven tid (tre år) i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:49) eller i den tid det berörda livsmedlet kan förväntas finnas på marknaden. Jämför artikel 18 och 19 i förordning (EG) nr 178/2002 och Kommissionens vägledning till dessa artiklar.

Vägledningar och information från EU-kommissionen

En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte är uppsåtlig eller oaktsam. Någon sanktionsavgift ska dock inte tas ut om det är oskäligt. Se 30 b § livsmedelsförordningen.

När beslut om sanktionsavgift inte ska fattas

Livsmedelsverket har tagit fram en vägledning till länsstyrelserna som stöd för bedömning av efterlevnaden av bestämmelserna om journalföring av växtskyddsmedel och biocider. Exempel på uppgifter som har särskild betydelse för livsmedelssäkerheten är vilket växtskyddsmedel eller vilken biocid som har använts, var och när det användes och eventuell karenstid.

Primärproduktion

Utgångspunkter för vägledningen är bestämmelserna i artikel 55 (första och andra meningen) och artikel 31 i förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden, och bestämmelserna i 56–57 §§ förordningen (2014:425) om bekämpningsmedel samt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2015:49) och kontrollinstruktioner från Jordbruksverket.

Om det är svårt att avgöra om en brist föreligger eller inte eller om det krävs mer ingående bedömningar så är det inte lämpligt med en sanktionsavgift. Vid avvikelser kan kontrollmyndigheten till exempel förelägga livsmedelsföretagaren att avhjälpa bristerna, även om bristerna inte leder till ett beslut om sanktionsavgift.

Både länsstyrelsen och kommunens miljöinspektörer kontrollerar primärproducentens hantering och journalföring av växtskyddsmedel och biocider. Länsstyrelsens och kommunens granskning sker utifrån olika lagstiftningar. Det är länsstyrelsens kontroll som kan ligga till grund för en sanktionsavgift enligt livsmedelsförordningen.

Om en miljöinspektör konstaterar avvikelser vid kontrollen av växtskyddsmedel och biocider kan det generera en miljöstraffavgift. Bestämmelser om miljöstraffavgifter vid överträdelse av artikel 67.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 (växtskyddsmedel) eller överträdelser av 27.1 i förordning (EU) nr 528/2012 (biocider) finns i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter 8 kap. Det finns inte något hinder mot att länsstyrelsen beaktar vad som framkommit vid kommunens tillsyn.

Bestämmelserna om sanktionsavgifter gäller oavsett anledningen till kontroll. De gäller oavsett om det är en planerad offentlig kontroll, kontroll som utförs på grund av klagomål eller annan på förhand inte planerad kontroll eller grundvillkorskontroll hos livsmedelsföretagare som söker jordbrukarstöd. Uppmärksammas brister som är sanktionsbelagda vid en kontroll ska dessa handläggas. Bristande journalföring kan både leda till en sanktionsavgift och till avdrag på jordbrukarstödet. Avdrag på ett ekonomiskt stöd på grund av att man inte uppfyller stöd villkoren är inte att betrakta som ett straff. Det skulle därför inte stå i konflikt med dubbelbestraffningsförbudet att påföra en sanktionsavgift för samma överträdelse som redan gett avdrag på ett stöd. Detta gäller även vid uppreping av samma överträdelse.

Avgiftens storlek

Ny sanktionsavgift när överträdelsen inte upphör

Senast uppdaterad 2 oktober 2025 Ansvarig grupp ROR_LIK